

Muonio

Muonion kunnan tilinpäätös 2025

Valtuusto 8.6.2026
kj Laura Enbuska-Mäki

Muonio

Muonion kuntastrategia 2026-2030

Seuraavaksi:
Konkreettinen toimeenpanosuunnitelma, joka myös älykkään sopeuttamisen ohjelmaa toimittaa.

Missä mennään kuntataloudessa

- **Haasteita ja taloudellista epävarmuutta on**
- Kuntaliitto korostaa, kuinka **kuntien omissa käsissä on lukuisia keinoja turvata taloudellinen hyvinvointi**, vaikka toimintaympäristö (mm. eriytyvä väestönkehitys, uhattu tulevaisuus ja demokratia, eriytyvän kasvun edellytykset sekä ilmastokriisi, biodiversiteetti ja luonnonvarat) haastaa kuntamaailmaa monin tavoin. Näitä keinoja ovat mm.
 - palveluverkkokysymykset, **yhteistyö, konsernitarkastelu, omistustarkastelu**, hankinnat, uudenlainen ajattelunäkökulma asioihin, **uudenlainen teknologia, vähemmän tekeminen (automatisointi)**, skaalaaminen, huomion kiinnittäminen **seinistä sisältöihin**, uudet tulolähteet, tuottavuus, tiedolla johtaminen, elinvoiman vahvistaminen ja esteiden purkaminen.
- Kun Kuntaliiton esitystä peilaa Muonion kunnan tilanteeseen, **voidaan todeta, että yleinen tilannekuva kuulostaa hyvin tutuilta**.
 - **Myös se keskustelu ja toiminnan suunnittelu, kuntastrategian päivitystyö ja mm. maa- ja asuntopoliittisen ohjauksen linjaukset, jota on tehty, lähtevät tämän kuntarealiteetin tunnistamisesta.**
 - Muonion kunnan tilinpäätös 2025 tosin on positiivisempi, kuin kenties kuntakentän kokonaiskuvan perusteella olisi voinut odottaa pienelle kunnalle (alle 2500 asukasta) olevan.
 - Silti, on hyvä varautua – ennakoida ja kehittää edelleen

Mitä Muoniossa tapahtui vuonna 2025

Kunnan kehityksen iso kuva

- Muonio on päässyt laajoissa väestöennustelaskelmissa **kasvukuntien** joukkoon.
- Muonion muuttajista iso osa oli **lapsiperheitä ja lapsia sekä nuoria**.
- Kunnan **EVP-indeksi (indeksi mittaa laajasti ja erilaisin mittarein kuntien veto- ja pitovoimaa, sekä elinvoimaa) on ollut erittäin myönteinen, ja myös kestävän kehityksen indikaattoreissa olemme monessa asiassa nousseet ylöspäin.**
 - Vuoden 2025 EVP-indeksi kasvoi yli 10 pistettä ylöspäin; me olemme Suomen top 50 elinvoimaisimpien kuntien joukossa, ja erityisesti veto- ja pitovoimamme on vahvistunut merkittävästi. **Alle 4000 asukkaan kuntien "top 10"-tilastoissa olemme sijalla 2.**, heti Kolarin jälkeen. Maaseutualueen kuntasarjassa olemme 4. sijalla. Indeksimme kasvoi seitsemänneksi eniten maaseutumaisista kunnista sekä kahdeksanneksi eniten koko Manner-Suomessa.
 - Muonion kasvun taustalla oli erityisesti **asumista ja rakentamista sekä muuttoliikettä mittaavien muuttujien vahvistuminen**. Vuonna 2025 työllisten muuttovoitot kasvoivat, 15–34-vuotiaiden muuttotappiot pienenivät ja myös sisäisten muuttojen määrä lisääntyi.
 - **Kun samaan aikaan FCG Oy laati meille kuntatalouspainelaskelmat, oli pysäyttävää nähdä, kuinka väestöennustemme on tehnyt jyrkän kasvun ylöspäin, aikaisempien ennusteiden vastaisesti. Viimeiset viisi vuotta on ollut Muonion kunnan kasvun rakentamisen aikaa. Työ ja poliittiset päätökset ja linjaukset näkyvät nyt.**
- Vuoden 2025 tilinpäätös onnistuttiin **tekemään n. 1, 077 euroa milj. euroa ylijäämäiseksi**, kun lähtötilanne talousarviossa oli n. 0,27 milj. euroa ylijäämäisellä tulosodotuksella.
- Muutoksien nopea sykli tulee **haastamaan meitä myös jatkossa**, etenkin pienen kunnan resursseja reagoida kaikkiin tarpeelliseen vaaditussa ajassa.
- **Valmius- ja varautumis sektorilla** tapahtuu paljon, myös sellaista, jotka kunnan pitää huomioida eri painoarvolla.
- **Kriittinen infra vaatii tarkastelua.**
- TE-palveluiden uusi aikakausi tapahtui kenties liian nopeasti ja **toi liian isoja taloudellisia yllätyksiä jäsenkunnille.**
- **Sote -palveluiden rahoitusmallin** on todettu olevan lähtökohtaisesti epäonnistunut, ja hyvinvointialueiden palvelut voidaan kuvata olevan osittain myös kriisissä.
- **Hankintalain** eteneminen tuo isoja vaikeuksia varsinkin pienille kunnille.

Mitä Muoniossa tapahtui vuonna 2025

Palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet ja mittarit – miten tilinpäätösasiakirjaa luetaan

1.

•Palvelulupaus ja yleistavoitteet

2.

•Toimintaympäristön muutokset ja painopisteet

3.

•**Indikaattorit: Seurasimme toimintalupauksen vaikuttavuutta seuraavilla indikaattoreilla**
•HUOM! Tässä toimintalupausten vaikuttavuutta seurataan määrällisillä mittareilla / numeraalista arviota
•Juontuvat keke- mittareista, valtakunnallinen tunnistettavuus
•Ns. pitkä aikajänne

4.

•**Indikaattorit: Kuntastrategiaa tukevat toiminnalliset tavoitteet 2025**
•HUOM! Tässä kuntastrategiaa tukevien toiminnallisten tavoitteiden arviointia seurataan laadullisilla mittareilla / sanallinen arvio
•Juontuvat Muonion kuntastrategiasta
•Ns. lyhyt aikajänne, vuosittaiset tavoitteet

Esimerkiksi: perusopetus

Seuraamme toimintalupauksen vaikuttavuutta seuraavilla indikaattoreilla

Indikaattori

Kokee koulu-uupumusta, %, 4. ja 5.luokan oppilasta

Koulu-uupumus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei ole kiusattu koulussa lainkaan lukukauden aikana
4. ja 5. luokan oppilaista

Ei ole kiusattu koulussa lainkaan lukukauden aikana
8. ja 9. luokan oppilaista

	2025	2023	2021
Ei uutta tietoa saatavilla		25,5 %	14 %
	21 %	23 %	28 %
	48 %	52 %	66 %
	60 %	47 %	74 %

Kuntastrategiaa tulevat toiminnalliset tavoitteet

Talousarviotavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Hyvinvoiva, tyytyväinen ja turvallinen koulu	Ryhmäkokojen säilyttäminen alle 25 oppilasta Käyttäytymisen myönteisen tukemisen mallin vakiinnuttaminen Oppilaskuntatoiminta Tukioppilastoiminta yläkoulun lisäksi uutena myös alakoulussa Moniammatillisen Hyvi-ryhmän toiminnan kehittäminen Laadunvalvonta: Hyvi-kysely oppilaille (hyvinvointi, kiusaaminen, osallisuus, yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja häirintä) Yhteisöllistä hyvinvointia edistävien opettajatiimien päivittäminen ja toiminnan kehittäminen edelleen	Ryhmäkoot säilyneet alle 25 oppilasta K/E Luokkakohtainen palkkiojärjestelmä ja toimintamalli vakiintunut K/E Oppilaskuntatoiminta toteutunut K/E Tukioppilastoiminta toteutunut K/E Hyvi-ryhmän toiminta toteutunut suunnitellusti K/E Hyvi-kysely oppilaille toteutettu 2krt/vuosi K/E Opettajatiimien tarkoituksenmukainen toiminta toteutunut K/E	Toteutunut Osittain toteutunut Toteutunut Toteutunut (yläkoulu) Toteutunut Toteutunut Toteutunut
Sivistyspalveluiden uudistetut toimintatavat innovaatiot palvelutuotannossa; Tuntikehyksen kehittäminen ja paikallisuuden hyödyntäminen	Tuntikehyksen kehittäminen edelleen VN:n asetuksen ja palautteen pohjalta Vuosiviikkotuntimäärän kohdentaminen uudelleen Luontokasvatussuunnitelman kehittäminen, laajentaminen ja käytäntöön juurruttaminen hankkeen kautta Kulttuurikasvatussuunnitelman noudattaminen	VN:n asetuksen mukaiset muutokset tehty, palautekysely toteutettu ja tuntikehystä päivitetty K/E Vuosiviikkotuntimääriä kohdennettu uudelleen K/E Laajennettu luontokasvatussuunnitelma osana koulun arkea K/E Kulttuurikasvatussuunnitelmaa noudatettu K/E	Toteutunut Toteutunut Osittain toteutunut Toteutunut Toteutunut
Fyysisen, psyykkisen, sosiaalisen ja taloudellisen hyvinvoinnin vahvistaminen sekä kasvun ja oppimisen tukeminen; Työhyvinvointi ja tehtäviin kiinnittäminen	Työhyvinvointisuunnitelman seuranta ja päivittäminen Työhyvinvointiryhmän perustaminen Yhteisöllisyyttä lisäävä tyhy-toiminta Työnohjauksen jatkaminen	Työhyvinvointisuunnitelma päivitetty K/E Työhyvinvointiryhmä perustettu ja toiminnassa K/E Yhteisöllisyyttä lisäävän tyhy-toiminnan toteutuminen väh. 2 krt/vuosi K/E Työnohjaus toteutunut K/E	Ei toteutunut Toteutunut Toteutunut Ei toteutunut

Mitä Muoniossa tapahtui vuonna 2025

Pilotointeja ja uusia avauksia

- Olemme vieneet päämäärätietoisesti eteenpäin **uudenajan asumisen** hanketta.
- Saatoimme valmiiksi omana työnä rakennetun, ekologisen ja mahdollisimman muuntautumiskykyisen sekä käyttäjä/-tarvelähtöisen **päiväkotikiinteistön**.
- Päätimme aloittaa **vanhan päiväkotikiinteistön saneerauksen soluasunnoiksi**.
- Olemme ottaneet uusia avauksia mm. **kansainvälisessä nuorisotyössä sekä opiskelijavaihdossa**, aloitettiin **nuorten työpajan siirron valmistelu osaksi nuorisopalveluita**.
- Lukiossa on kehitetty **välituntiliikuntaa ja uusia valinnaisia**.
- Kirjastopalveluissa siirryimme koko **Suomen yhteiseen e-kirjastokantaan**.
- Uutena kokeiluna Muonion kunta ja Lappia päättivät **osallistua matkamessuille** hieman uudella näkökulmalla sekä yhdessä teemalla ”Unelmaelämää Tunturi-Lapissa, opiskele, elä ja työskentele meillä”
- Laadimme kuntayhteistyössä ensimmäisinä Lapin kuntina **tuotantotalouden av-kannustimen**.
- Sitouduimme **Lapin elokuvakomissioon**, ja otimme oman roolimme ko. toiminnan kehittämistyössä – ylipäättänsä, olemme pilotoineet uudelle **tasolle oman tuotantonäkyvyytemme** ja oppineet paljon uutta, jatkojalostettavaa.
- Viime vuoden aikana vesihuoltolaitoksen **kaukovalvonta keskus ohjelmistoinen uusittiin ja tähän liitettiin myös Jerisjärven Huolto Oy:n kaukovalvonta ja ylläpito**.

Mitä Muoniossa tapahtui vuonna 2025

Pilotointeja ja uusia avauksia

- Siirryimme 1.1.2025 palkkahallinnon osalta **Monetra Oy:n** asiakkaiksi.
- Toteutimme hallinto- ja talouspalveluissa **taloushallinto-ohjelma Intimen päivityksen Wintimeen**.
- Tehostimme **taloussuunnitteluohjelmamme Accunan** käyttöä.
- Olemme tehneet arjen työssä toimenpiteitä, jotka ovat vieneet meitä kohti entistä **”paperittomampaa” toimistoa**. Teimme päätöksen siirtyä sähköisen asiahallinnon DocuWare-ympäristöön.
- Lähdimme vastaamaan tavoitteeseen siitä, **kuinka saisimme kehitettyä talousarvio- ja tilinpäätösprosessia yhä ennakoivammaksi, vastavuoroisemmaksi ja aikataulullisesti napakammaksi**.

Mitä Muoniossa tapahtui vuonna 2025

Yhteisöllisyyttä, yhteistyötä ja strategista linjakkuutta

- Jatkettiin hyväksi havaittuja yhteisöllisyyttä ja osallisuutta lisääviä tekoja. Mm. **osallistava budjetointi, uusien muoniolaisten kotiuttaminen ja strategisten asiakirjojen sekä linjauksien valmistelussa kuultiin laajasti kuntalaisia.**
- Jalkauduimme ja kohtasimme. Pidimme **järjestöihimme aktiivisesti yhteyttä.**
- Saimme päivitettyä **kuntastrategian**, laadittua kunnan **ensimmäisen maa- ja asuntopoliittisen asiakirjan ja maankäyttösopimusehdot**, sekä mm. laadimme **laajan hyvinvointikertomuksen vuosilta 2021–2024.**
- **Päivitimme hallintosääntöä.**
- Panostimme **sovitusti valmius- ja varautumiskysymyksiin**, aloitimme kylien turvallisuuteen ja varautumiseen paneutumisen kyläkierroksilta syntyneen palautteen pohjalta.
- Olemme hakeneet yhteistyömahdollisuuksia aktiivisesti ja tehneet tätä siellä, jossa se on järkevää. Mm. **sivistyspalveluissa on tiivistetty kuntayhteistyötä.**

Mitä Muoniossa tapahtui vuonna 2025

Ulkoisiin muutostarpeisiin vastaamista

- **Perusopetuksen tuen uudistus** muutti merkittävästi kaikkien suomalaisten koulujen resurssointia ja opetuksen järjestämisen elementtejä, samoin siirtyminen osaksi **vuoden 2025 alusta Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysaluetta**.
- Yllättäväkin **siirtyminen nopealla aikataululla tasopalkkamalliin hoidettiin hallitusti**.
- Hoidimme kuntana **yleistä kunnan matkailumarkkinointia**.
- Edunvalvonnallisesti **vuosi oli aktiivinen ja myös melko haastava, nopeita muutoksia ja isoja lakivalmisteluja**.
- Voimaan astunut uusi **rakentamislaki** vähensi myönnettävien rakennuslupien kappalemäärää ja vaati hallinnollista päivitystyötä.
- **Sote-kiinteistöjemme markkinoilla toimimista sekä yhtiöittämisvelvoitteen mahdollista täyttymisvelvoitetta selvitettiin**. Lapin hyvinvointialueen kanssa käydyt vuokraneuvottelut ovat värittäneet vuotta 2025.

Mitä Muoniossa tapahtui vuonna 2025

Juuruttamista ja juurtumista

- *Niin sanottua **kovaa "runtutyötä"** on saatu tehdä kaikilla palvelualueilla ja palvelutasoilla... On muistettava, että peruspalveluiden toimivuus on kaiken sujuvan ja vahvasti pitovoimaisen arjen edellytys, kuten voidaan päätellä myös tuoreimmista vuoden 2025 evp-indekseistä. Perusturvallisuutta luo kestävä pohja ja asioiden tai palveluiden jatkumo"*
- Olemme tuottaneet **laadukkaita kirjasto- ja kulttuuripalveluita** kaikenikäisille kuntalaisille ja myös kuultu näissä toiveita, **vankistaneet kulttuuritointa**.
- **Kansalaisopistopalveluiden** osalta tarkistettiin resurssointia.
- Olemme jatkaneet turvallisen, kumppanuuteen pohjautuvan ja vakaan varhaiskasvatuspalveluiden tuottamista uuden ajan tiloissa, kulttuurimuutokseen valmistauduimme huolella myös ulkopuolisen muutoksentuen sekä sparrauksen kautta. **Olemme juurruttaneet yhtenäistä varhaiskasvatustoimintaa**.
- **Luontokasvatus** on näkynyt eräänä punaisena lankana sivistyspalveluissa, myös hankkeina.
- **Yhtenäisen koulutuspolun** kehittämistä on jatkettu.
- Olemme jatkaneet mm. **koulupt-toimintaa, koulunuorisotyötoimintaa ja elintapaneuvonnan tarjoamista**.
- **Liikuntapaikkoja** on kehitetty ja viety valmistelua eteenpäin.
- **Kerhotoiminta** on ollut aktiivista.
- Olemme **jatkaneet tuntikehystyön kehittämistä peruskoulussa ja lukiossa**.
- Olemme jatkaneet **monipuolisten nuorisopalveluiden tuottamista**.
- Olemme jatkaneet **avustuskäytäntöjä v. 2024 päivityksien pohjalta**.
- **Lukiolla työ elinvoimaisen 2. asteen eteen on jatkunut** ja tähän on panostettu; tämä näkyy ja tuntuu esimerkiksi kaksoistutkintojen suosiossa sekä opiskelijahyvinvoinnissa, myös tarjotussa oppimisen tuessa. Freeride-akatemia ja urheiluvalmennus ovat jatkuneet.
- Jatkoimme uusien **kuntalaisten kotiuttamistyötä**, sekä mm. **varhaiskasvatuspalveluita käyttävien perheiden kohtauttamista**. Teimme **aktiivista hanketyötä** palveluidemme kehittämisen eteen niin sivistyspalveluissa kuin elinvoimapaalveluissa.

Mitä Muoniossa tapahtui vuonna 2025

Juuruttamista ja juurtumista

- Olemme ottaneet kuntanäkyvyydessä uusia askelia ja **jatkaaneet hyväksi havaittuja strategisia markkinointiyhteistyökuvioita.**
- Olemme **jatkaaneet reittien kehittämistyötä vuoden 2024 pilotoinnin jälkeen**, kehittyneet ja myös suunnitelleet uutta (mm. maastopyöräreittien ja talvipolkuinfran osalta), kuroneet korjausvelkaa kiinni.
- Jatkoimme **liikenneturvallisuuden tukemiseksi taajamateihin ja vt21:n liittyvien turvallisuussuunnitelmien** laatimista yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa.
- Tulemme edelleen **jatkamaan kehitystyötä koulunalueen viihtyvyyden ja mm. jätöpaikkojen turvallisuuden eteen.**
- Jatkoimme **tulevaisuuden vesi-huoltoratkaisujen eteenpäinviemistä** Toras-Jeris-alueella sekä Jerisjärven Huolto Oy:n osakeanteja, vesihuollonverkostoa siis laajennettiin tähän suuntaan; ratkaisussa **haettiin paitsi ekologisesti, myös taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäviä infra-ratkaisuja.**
- Vesilaitoksen osalta **etäluettavien mittareiden vaihtoprojektia jatkettiin.**
- Jatkettiin **työhyvinvointiin panostamistyötä** toteuttamalla työhyvinvointikyselyn ja **päivittämällä monet henkilöstöohjeistukset.**

Mitä Muoniossa tapahtui vuonna 2025

Tyttäret

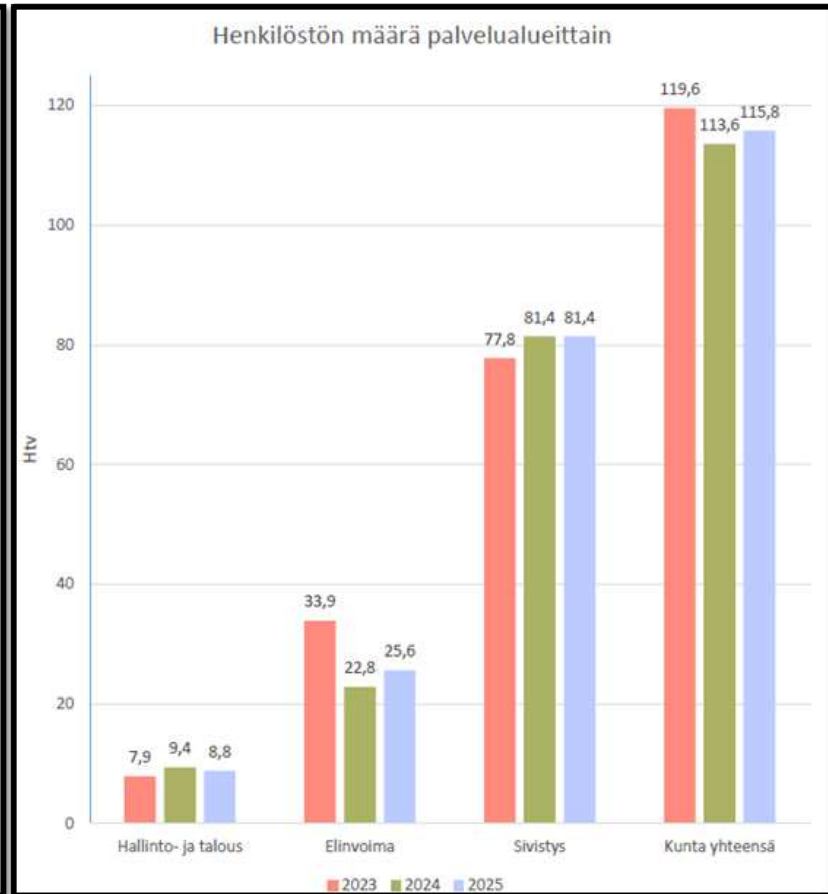
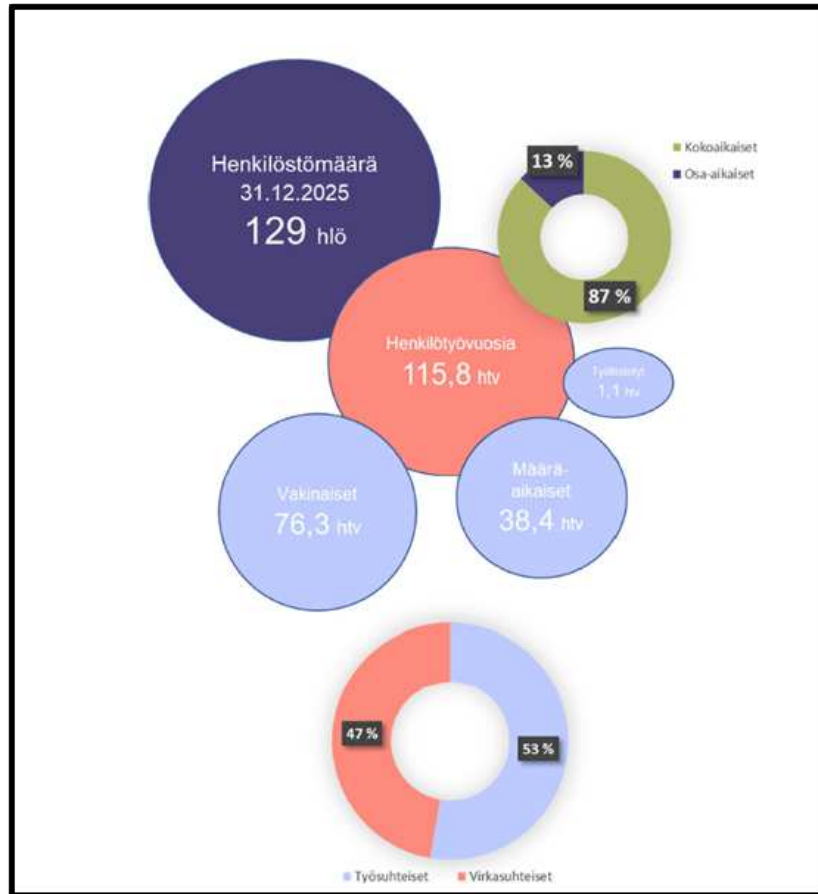
- Kotikontu (tilikauden tulos voitollinen)
 - Tilikauden hoitokate parantui -1 847,08 eurosta 45 870,04 euroon edelliseen vuoteen verrattuna. Hoitokatteen paraneminen johtui pääosin edellisen vuoden asuntojen isoista korjauskustannuksista.
 - Yhtiö pystyi hoitamaan maksut ja velvoitteet ilman emon taloudellista tukea.
 - Asuntojen **käyttöaste vuonna 2025 oli 97,99 %** huomioiden käytöstä poistetut huoneistot.
- Kullero (tilikauden tulos voitollinen)
 - Vuoden 2024 **käyttöaste oli 91,21 %**.
 - Yhtiö pystyi hoitamaan maksut ja velvoitteet ilman emon taloudellista tukea.

Taloyhtiöiden mahdollinen fuusioituminen
Älykkään sopeuttamisen ohjelmassa mukana konserni
Kiinteistöohjelma ja investointitarpeet
Kotikonnun haasteena Ilttitie 1 ja 3
Kunnan alueen asumisen ratkaisut
Omistajaohjauksellinen valmistelu
Velkasaneeraus/ Kullero
Konsernin linjakuus
Laphan palveluverkkouudistuksen vaikutukset ruoka- ja siivouspalveluihin, omistajapohjan laajentuminen

- Hilla (tilikauden tulos voitollinen)
 - Yhtiö ei pystynyt hoitamaan maksuja ja velvoitteita ilman emon taloudellista tukea (antolaina 19 406,54).
 - Tulevien vuosien investointihankkeena on kaikkien rakennuksien huoltomaalaus, kustannusarvio noin 38 000 euroa. Huoneiston vapautuessa tehdään tarvittavat pintaremontit, kustannusarvio vaihtelee huoneiston kunnosta riippuen
 - **Asuntojen käyttöaste oli 100 %**
- Lakka (tilikauden tulos voitollinen)
 - Tulevien vuosien investointihankkeena on kaikkien rakennuksien huoltomaalaus. Huoneiston vapautuessa tehdään tarvittavat pintaremontit.
 - **Asuntojen käyttöaste oli 97,29 %**.
- Muonion ruoka- ja siivouspalvelut (tilikauden tulos voitollinen)
 - Keskeinen tavoite oli **yhtiön rakenteen ja palveluiden kehittäminen**; palkattiin siivouspalveluohjaaja ja ruokapalveluohjaaja kehittämään yhtiön toimintaa yhdessä toimitusjohtajan kanssa.
 - Pyrittiin vaikuttamaan yhtenäiskoulun kouluruoan menekkiin. **2025 pidettiin asiakastytyväisyyskysely**, jonka pohjalta ruokalistalle tehtiin muutoksia. Ruokaluja myös porrastettiin paremmaksi ja alakoululle avattiin päiväkoti ruokala, jossa ruokailee myös esikoulun ja 1 luokan oppilaat, tämä rauhoittaa yläkoulun ruokailuja.
 - Lähiruokapäivät toteutuivat sovituksi.
 - Uusien ravitsemissuosituksen mukainen reseptiikan kehittäminen. Uuden reseptiikan kokeilu ja muutama uusi ruoka otettu ruokalistalle.
 - **Yhteistyö Lapin hyvinvointialueen ja muiden toimijoiden kanssa jatkuu**; loppuvuonna 2025 valmisteltiin tulevaa osakekauppaa Lappian ja Laphan kanssa.
 - Tilikauden tulos **noin 82 480 euroa** voitollinen.

Mitä Muoniossa tapahtui vuonna 2025

Henkilöstö

Sairauspoissaolopäivien kokonaismäärä on jatkanut tasaista vähenemistä, **vuonna 2025 oli n. 330 sairauspoissaolopäivää vähemmän kuin vuonna 2024**. Terveysprosentti vuonna 2025 oli **43**.

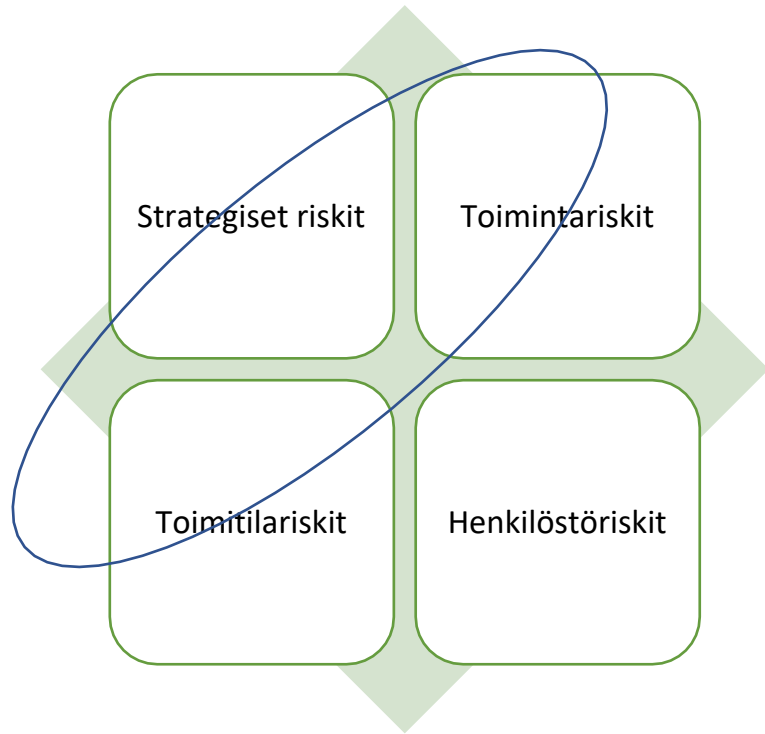
Kokonaisvaltaiset työterveyshuollon palvelut Muonion kuntakonsernille vuonna 2025 tuotti Pihlajalinna Oy ajalla 1.1.–31.5.2025 ja Terveystalo Oy 1.6.–31.12.2025. Terveystalon kanssa tehtiin kuuden vuoden työterveyshuoltosopimus.

Vuonna 2025 Muonion Ruoka- ja Siivouspalvelut Oy:n palveluksessa työskenteli 25 henkilöä, joista 16 oli vakituisia ja 9 määräaikaisia työntekijöitä. Heistä osa-aikaisia oli kuusi henkilöä sekä kolme tarvittaessa töihin kutsuttavaa. Henkilötyövuosia oli n. 14,6.

Mitä Muoniossa ei tapahtunut vuonna 2025, vaikka suunnitelmia oli

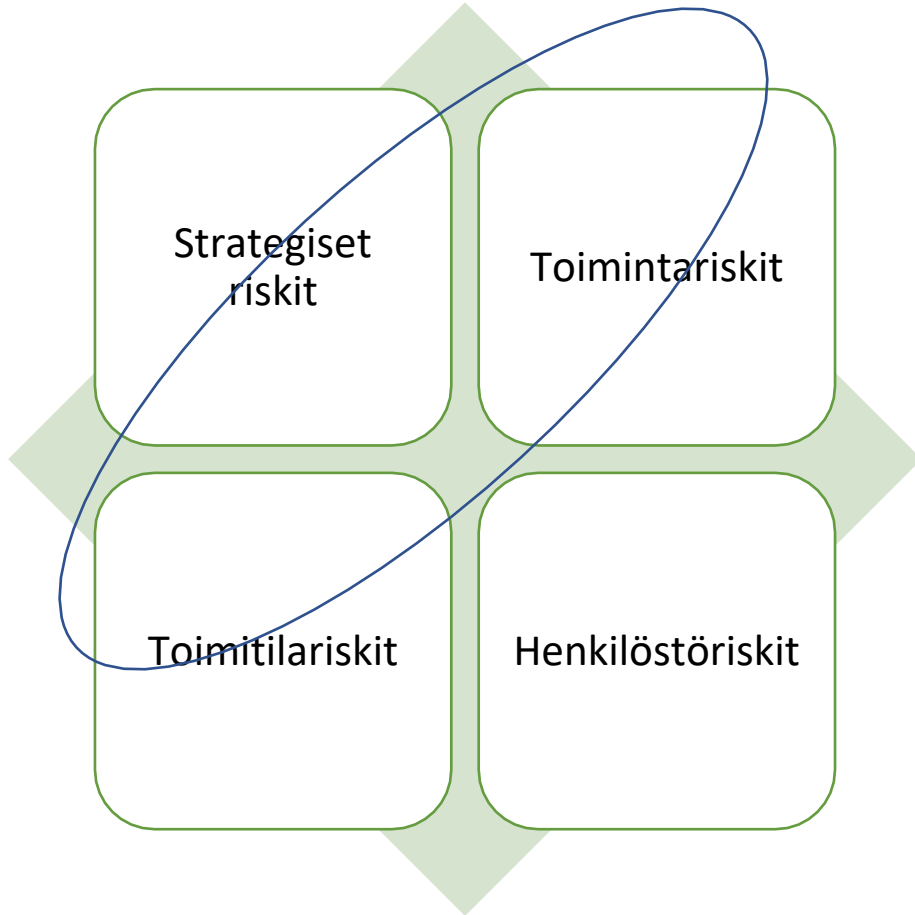
- Keskeisenä tavoitteena oli vuonna 2025 aloittaa **konsernityön tehostaminen, ml. kunnan konsernikiinteistökannan tulevaisuusvalmistelu. Myös konserniohjeistusta olisi syytä päivittää, tätä ei päivitetty, tavoitteista huolimatta, vuonna 2025.**
- Meidän tulee ratkaista **konsernirakenteemme.**
- Kunnanhallitus teki **tiettyjä omistajaohjauslinjauksia vuonna 2025**, joiden täytäntöönpano kohdistuu vuodelle 2026.
- Kiinteistökannalla sekä konserniohjeistuksella on keskeinen rooli kuntien talouden tasapainottamisessa tai terveen tulevaisuusnäkökuvan värittämisessä.
 - Kunta mm. päätti hyväksyä konserniyhtiön Ilttitien rivitalojen 1 ja 3 kokonaisuuden myymisen, päätti purkaa Kiela-kiinteistön vuonna 2026, päätti aloittaa Huomisenpolku- kokonaisuuden myymisvalmistelun sekä muuntaa vapautuneesta päiväkotikiinteistöstä moderni soluasuntokokonaisuus.
 - Valmiita esityksiä **esimerkiksi kokonaisvaltaisesta kuntakonsernin kiinteistöohjelmasta, ei saatu vuonna 2025 laadittua.**
 - **Valmistelu jatkuu**, ja on sovittu, että osana **kunnan älykkään ohjelman laatimista vuonna 2026 kiinteistöt ovat yksi osa tätä kokonaisuutta.**
 - Alkuvuodesta 2026 kunnanhallitukselle tuodaan esitys kiinteistöjen lähitulevaisuuden omistajuus- ja omistajalinjauksista sekä tehdään mahdolliset myynti- ja investointisuunnitelmat.
 - **Tulevaisuuden kunnantaloratkaisu** on eräs keskeinen kunnan oma kiinteistöratkaisu, joka odottaa seuraavan vaiheen toteuttamista (tätä ei pystytty edistämään vuonna 2025 siten, kuten alun perin suunniteltiin Laphan palveluverkkoprosessista johtuen).
- Kunnan **sisäisen valvonnan ohjeistus jäi päivittämättä (nykyinen vuodelta 2019).**

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

- **Strategiset riskit: Valmius- ja varautumiskysymykset**
 - **Koulutukset ja harjoitukset:**
 - Kaikki kunnan palvelualueiden johtavat viranhaltijat ovat osallistuneet vuonna 2025 keskeisille sidosryhmille **suunnattuihin koulutus- ja harjoittelutilaisuuksiin** (mm. AVI, PELA, Lappi2025 ja PAPU2025).
 - On pidetty tarvittavat **ulospelastautumis- ja sisälle suojautumisharjoitukset**.
 - **Valmius- ja varautumissuunnitelmat:**
 - On laadittu sekä hyväksytty **valmius- ja varautumissuunnitelman** yleinen osa, sivistyspalveluissa hyväksyttiin valmius- ja varautumissuunnitelma, uuden päiväkodin pelastussuunnitelma on laadittu ja sivistyspalveluissa on tehty vuosipäivitys muiden yksiköiden pelastussuunnitelmiin.
 - Kunnan **ympäristökyliin on laadittu turvallisuussuunnitelmat** sekä tehostettu hankkeen myötä turvallisuus- ja kriisinkestävyysosaamista ("**turvallinen tulevaisuus kylissä**").
 - Vesihuollon **varautumissuunnitelma** päivitettiin ja muiden tehtäväalueiden valmiussuunnittelu aloitettiin (jatkuu vuonna 2026).
 - **Toiminnalliset muutokset ja infra:**
 - Kiinteistöhuollon ja vesi-infran osalta valmius- ja varautumiskysymyksiä parantaa vuonna 2025 valmisteltu **yhteispäivystysrunkimalli**,
 - Vesilaitoksen **häiriöviestintään/kiinteistöjen tiedottamiseen** on tunnistettu tarvittavan tehokkaampia kanavia.
 - Lappian kanssa on vastavuoroisesti valmisteltu **valmius- ja varautumiseen liittyviä kiinteistökysymyksiä**.
 - Kattava kuntakonsernin kiinteistöjen pidemmän aikavälin **investointisuunnitelma laaditaan vuoden 2026 aikana/ valmistelu käynnistyy**.
 - Muonion kunta ja Lapin ELY- keskus ovat tieinfraan liittyen käynnistäneet **toimenpideselvityksien laatimisen niin taajamateiden kuin valtatie osalta**.
 - Sähköosuuskunnan kanssa on hankittu yhteinen **siirrettävä varavoimageraattori** turvaamaan pääasiassa keskuskeittiön ja Lappian toimintaa.
 - Kaukolämpöyhtiön kanssa käydään vuosittaiset kehityskeskustelut ja **tulevien vuosien aikana tulee ratkaistavaksi, hankkiiko kunta kaukolämpölaitoksen itselleen**.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

- **Toimintariskit: ICT- ohjelmistojen hallittavuus, tietoturva ja laitehallittavuus sekä hallinto- ja talouspalveluiden prosessien kuvaus, investointijohtaminen**
 - **Hallinnolliset järjestelyt ja prosessikuvaukset:**
 - Prosessikuvauksien laatiminen kesken.
 - **Käyttäjätunnuksia ja käyttäjärooleja** on tarkistettu, samoin laskujen ja mm. matkalaskujen tarkistus- ja hyväksymisprosesseja.
 - **Talousarvioprosessia** saatiin tehostettua.
 - Vuonna 2025 on edistetty talous- ja hallintopalveluissa ratkaisuja, jotka **edesauttavat paperittoman toimiston** tavoitetta.
 - **Laitehallinta ja ICT:**
 - Taloushallinnon **Intime-ohjelman päivittäminen pilvipohjaiseen Wintime-versioon.**
 - Vuonna 2025 tehostettiin **Accuna-ohjelmiston käyttäjäprofiilia** (talousarviosuunnittelu ja talouden reaaliaikainen seuranta).
 - Palkanmaksuun liittyviä prosesseja on saatu tarkistettua yhdessä Monetra Oy:n kanssa ja em. **prosessikuvaukset** on tehty. Loppuvuonna 2025 saatiin niin ikään **kunnan palkkahallinnon arkistot seulottua ja päivitettyä.**
 - Otettiin käyttöön **DocuWare-dokumentinhallintaohjelmisto**, joka tulee korvaamaan myös nykyisen asiahallintajärjestelmä CaseM:n vuoden 2026 aikana.
 - Vuonna 2026 etenevä hankintalakiuudistus tulee tuomaan Muonion kunnalle haasteita palveluiden järjestämisessä sekä kestävässä hallinnassa. **Vuonna 2025 kunta on seurannut lakiuudistuksen etenemistä eri sidosryhmissä, käynyt tähän liittyvää skenaariokeskustelua/- ja mallintamista sekä tehnyt edunvalvontaa asian tiimoilta.**
 - Tietoturva- ja laitehallinnan osalta vuonna 2025 siirrettiin **mobiililaitteiden hallinta LapIT Oy:lle.**
 - **Investointijohtaminen:**
 - Kuntakonsernin pidemmän aikavälin **investointiohjelman laadinta ei valmistunut vuonna 2025.**
- **Toimitilariskit: Toimitilaohjelman toteutuminen, investointijohtaminen ja varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen toimintakulttuurin muutos osana uusia tilaratkaisuja**
 - Sivistyspalveluissa **toimintakulttuuriin liittyvä sparraustyö/ varhaiskasvatuksen tilat**
 - Investointeihin **osallistettu ja kohteita on etukäteen benchmarkattu**
 - Toimitilaohjelman **käytännön valmistelu siirtyy vuodelle 2026**
 - Kunnanhallitus antoi tiettyihin kohteihin **omistajaohjausta vuonna 2025**
 - **Säännöllinen sisäilmatyöryhmä** keskeisessä roolissa osana toimitilariskien tunnistamista

Arvio tulevasta kehityksestä Kunnan toiminta ja tulopohja

- **Lapin hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmat:**
 - Kunnan tulo-rahoitus ei vielä tilinpäätös-vuonna 2025 laskenut Lapin hyvinvointialueelle vuokrattujen sote -kiinteistöjen vuokratuottojen osalta.
 - Vuonna 2026 alkuvuonna jatketaan hyvinvointialueen kanssa neuvotteluja sote -kiinteistöjen vuokrasopimuksista nykyisten neliövuokrahintojen pohjalta.
 - Marjapaikan toiminta tulee loppumaan vaiheittain ja vuonna 2027 kyseinen kiinteistö ei ole enää Lapin hyvinvointialueen palvelutuotannossa.
 - Em. Laphan palveluverkkopäätöksen **vuoksi kunta teki alaskirjauksen jo tilinpäätökseen vuodelle 2025 kiinteistön kirjanpitoarvosta puolet** ja tällä on merkittävä vaikutus kunnan tilinpäätöksen tulokseen.
- Vuonna 2025 voimaanastunut **TE-palvelu-uudistus**, jossa kunnille tuli työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu sekä laajentuva vastuu työttömyysturvan rahoituksesta:
 - Laajeneva rahoitusvastuun on sovittu kompensoituvan kunnille erillisellä valtionosuuden lisäyksellä ja kahden vuoden siirtymäajalla.
 - Käytäntö on osoittanut, että **tehty muutos ei ole ollut kustannusneutraali**.
 - Työllisyyspalveluiden siirto kunnille **tapautui myös hankalaan kansantaloudelliseen aikaan**.
- Kuntien **peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmän uudistustyö sekä parlamentaarinen tulevaisuustyö**; Peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmän uudistustyö on laitettu jäihin. Hallitus selvittää sen sijaan rajattuja, välttämättömiä muutoksia järjestelmään, uudistuksen tavoitteena on varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut:
 - Parlamentaarinen tulevaisuustyö kuntarakenteen, palveluverkon ja kuntien kestäväen rahoituksen arvioimiseksi käynnistyy alkuvuonna 2026, tämä on osa kuntien normien purku- talkoita.
- Lakivalmistelu koskien hallituksen esitystä eduskunnalle **julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamista**; Toteutuessaan sellaisenaan, esityksellä on vaikutuksia merkittävästi esimerkiksi Muonion kunnan ICT- palveluihin, palkkahallintopalveluihin ja yleisesti kuntien in house -yhtiöihin, siten siis myös mm. ruoka- ja siivouspalveluyhtiössä muutokset olisi huomioitava. Tarkkoja taloudellisia vaikutuksia ei ole Muonion kunnalle vielä tiedossa.
- Matkailijaveron valmistelu ja **käytännön vaikutus kuntatalouteen**.

Arvio tulevasta kehityksestä

Otetaan tulevaisuus vastaan tiedolla sekä ratkaisukeskeisellä asenteella

- Keskeisessä osassa, arvioitaessa kunnan onnistumista mm. kestävän talouden rakentamisessa, on **kyky edistää kuntastrategian mukaisia toimenpiteitä. Kunnan on kyettävä mm. toteuttamaan älykkään sopeuttamisen ohjelmaa, josta samalla kunnan strategian toimeenpanosuunnitelma ammentaa elementtejään.**
- Kunnalla **selkeä oma profiilinsa**, jota pitää edelleen tietoisesti jalostaa eteenpäin; vahvistaa vahvuuksia ja kiinnittää huomiota heikkouksien kehittämiseen.
- Muonio tunnetaan yhä useammin maailmalla, ja **esimerkiksi työnantajaprofiilimme on hyvä. Meille halutaan tulla – asumaan ja töihin, yrittämään.**
- Pidetään siis rauhallisesti **kiinni hyvästä kehittämistahdistista**, hiotaan strategisia linjauksia edelleen selvemmiiksi ja **auotaan myös sisäisiä prosesseja ja vastuumatriiseja tukemaan sujuvaa palvelutuotantoa.**
- **Osallistetaan, kuullaan ja tehdään yhteistyötä.** Ollaan avoimia.
- Otetaan tulevaisuus **vastaan ratkaisukeskeisesti.**
- Keskittämällä fokuksen ja resurssit **merkityksellisiin asioihin** voidaan saada vaikuttavuutta aikaiseksi.
- **Tavoitellaan rohkean päätöksenteon kautta päämäärätietoisesti kestävää kasvua.**

Lämmin kiitos kaikille
vuodesta 2025!
Aurinkoista kesää!

Muonio